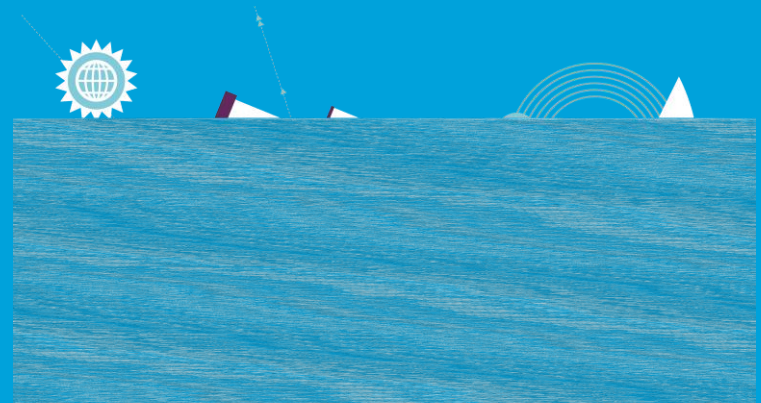

Een opleiding kies je met je hart én je verstand

Christoph Meng

c.meng@maastrichtuniversity.nl

VECON-Studiedag, Maart 2020

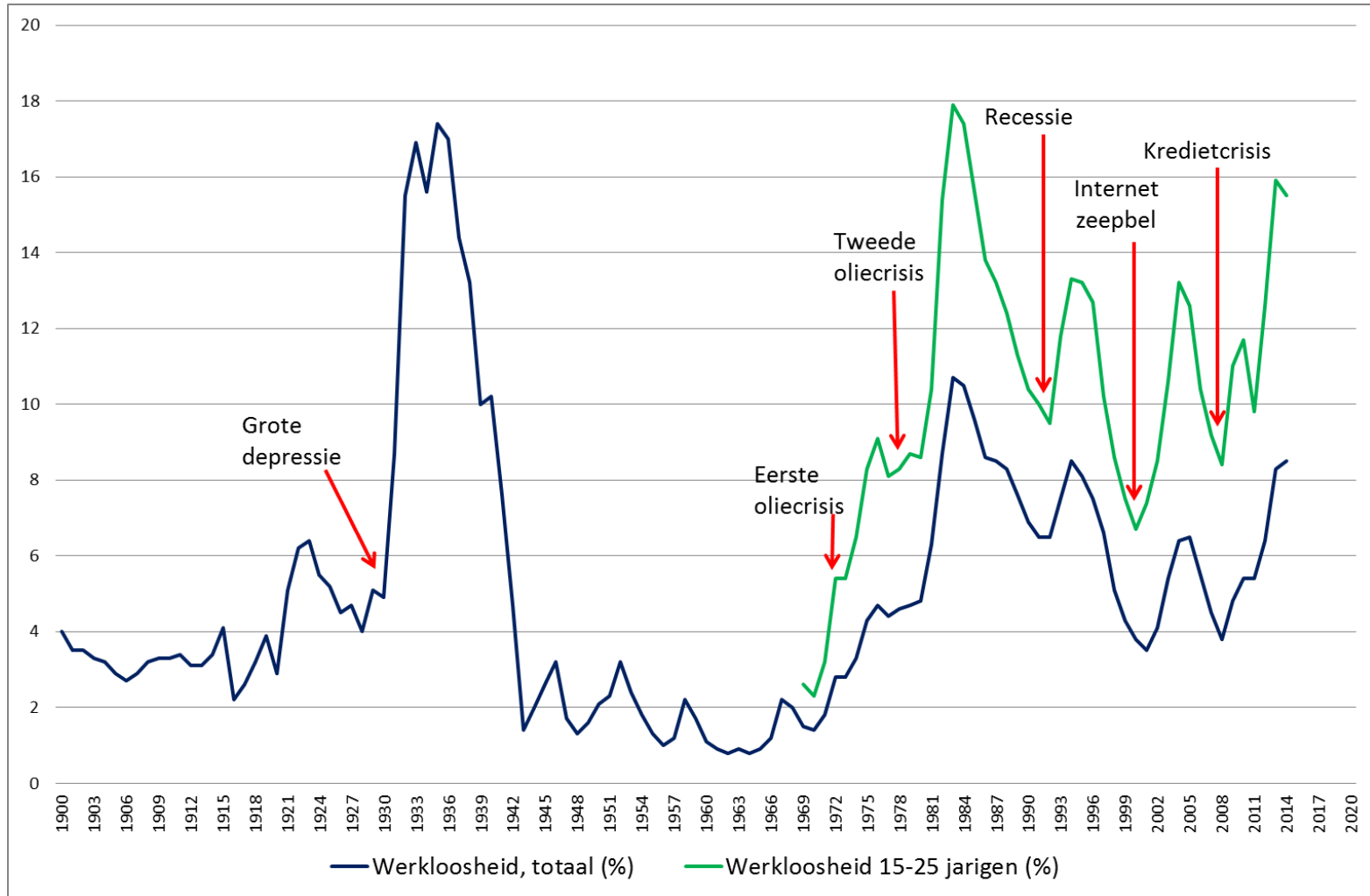
Agenda

- Arbeidsmarkt tot 2019
- Arbeidsmarktsituatie van afgestudeerden MBO, HBO en WO
- Wat moet je kunnen op de arbeidsmarkt?
- De arbeidsmarkt tot 2024

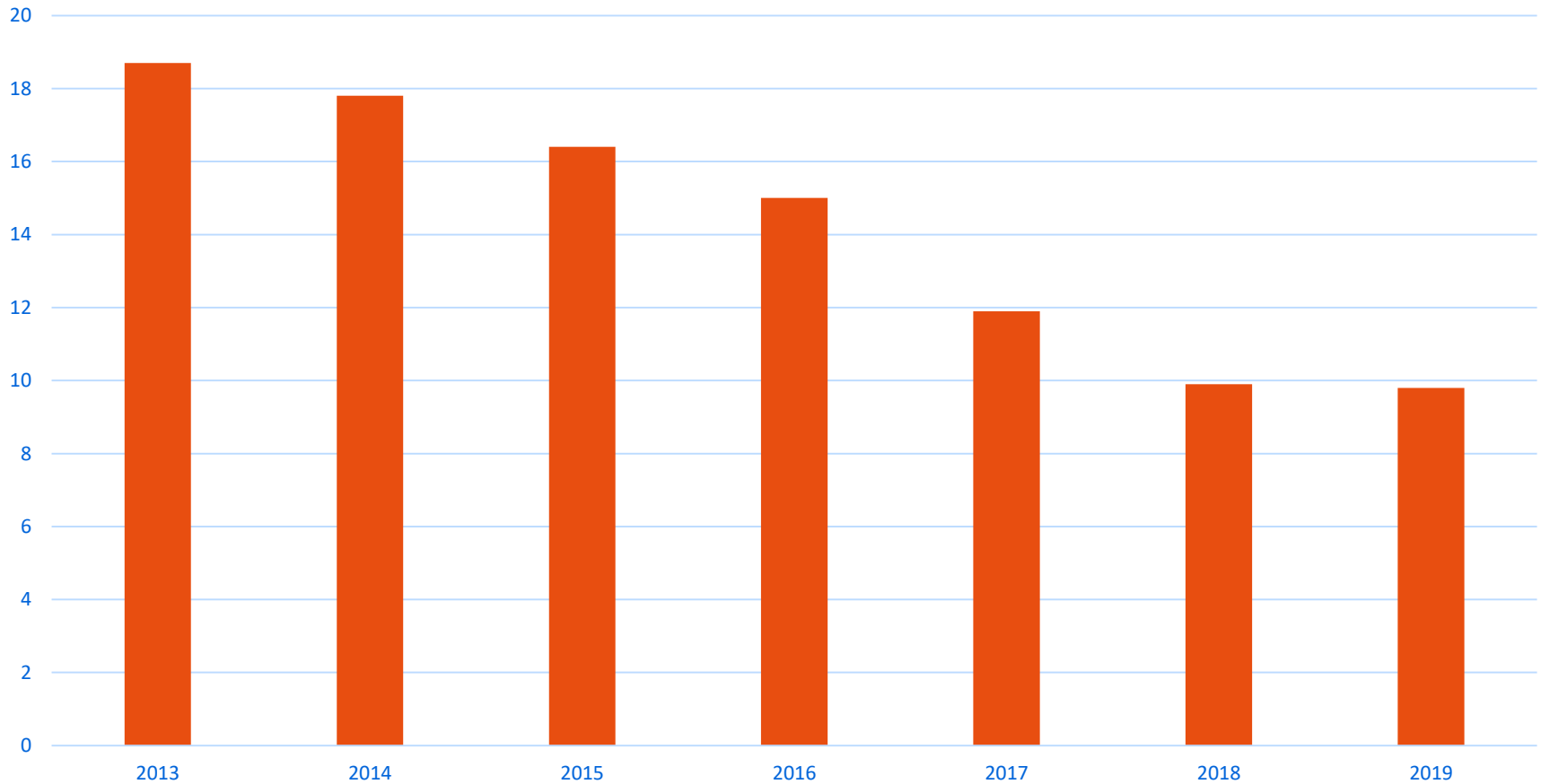
Stellingen

- *“Het maakt niet uit **wat** je studeert, het gaat erom **dat** je studeert.”*
- *“Werkgevers kiezen altijd degene met het hoogste diploma/cijfer.”*
- *“De wereld verandert snel. We hebben daarom generalisten nodig in plaats van specialisten.”*
- *“Door de opkomst van internet hebben afgestudeerden geen specifieke kennis meer nodig; ze moeten alleen weten waar ze die kunnen vinden.”*

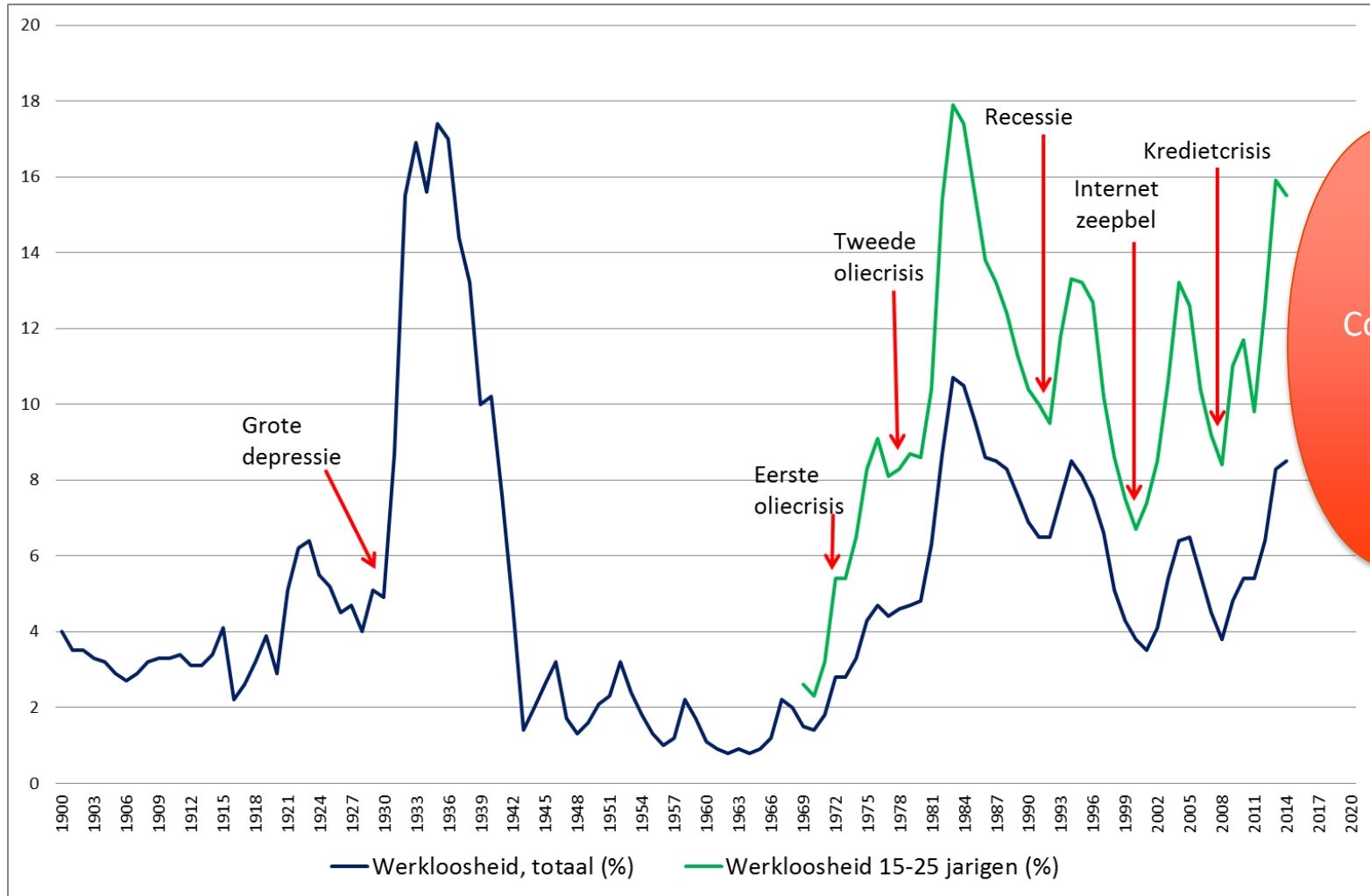
De economie in de 20ste en 21ste eeuw

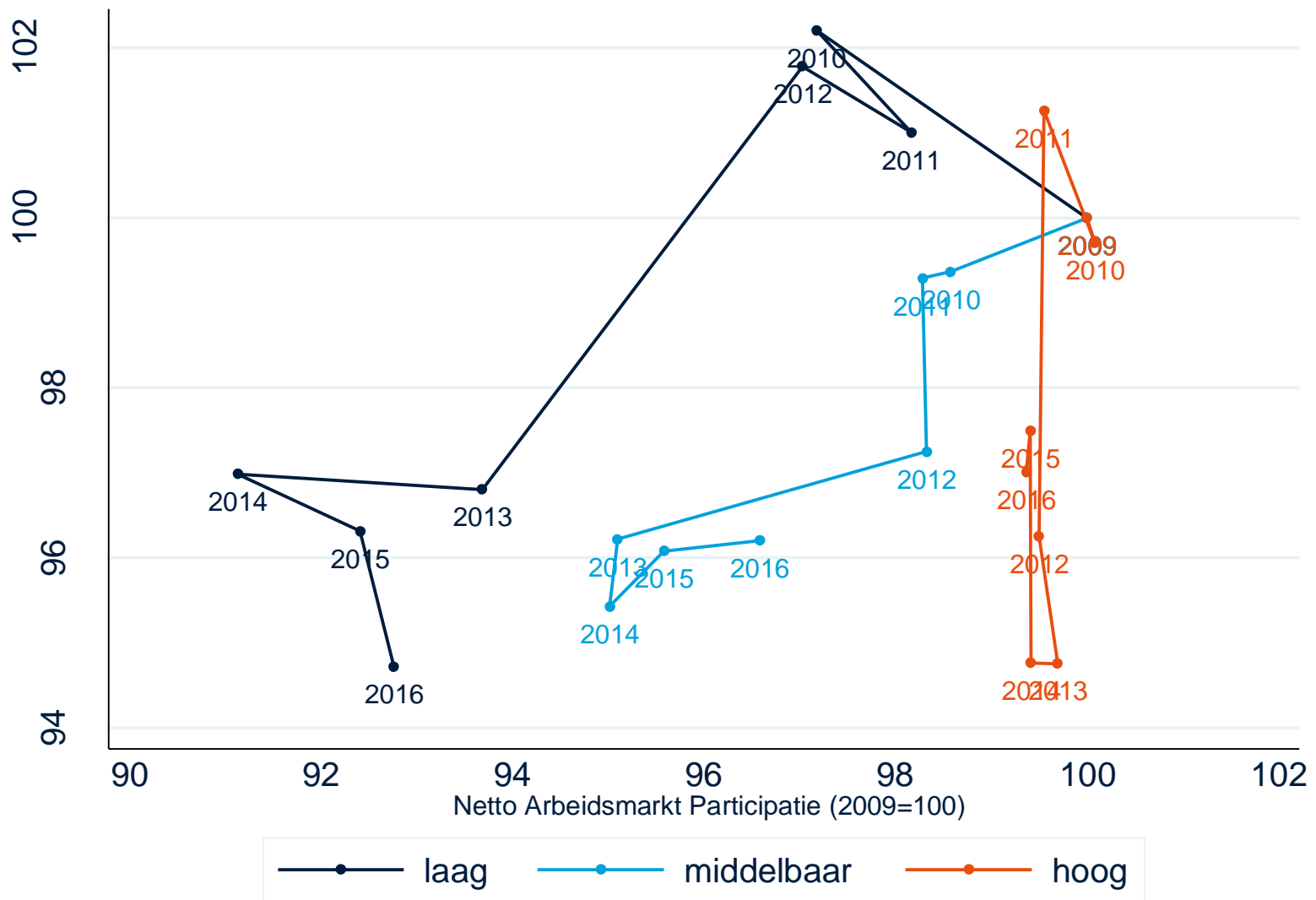
Jeugdwerkloosheid (%)

De economie in de 20ste en 21ste eeuw

2009 – 2016: Recessie

Huidige Arbeidsmarktsituatie

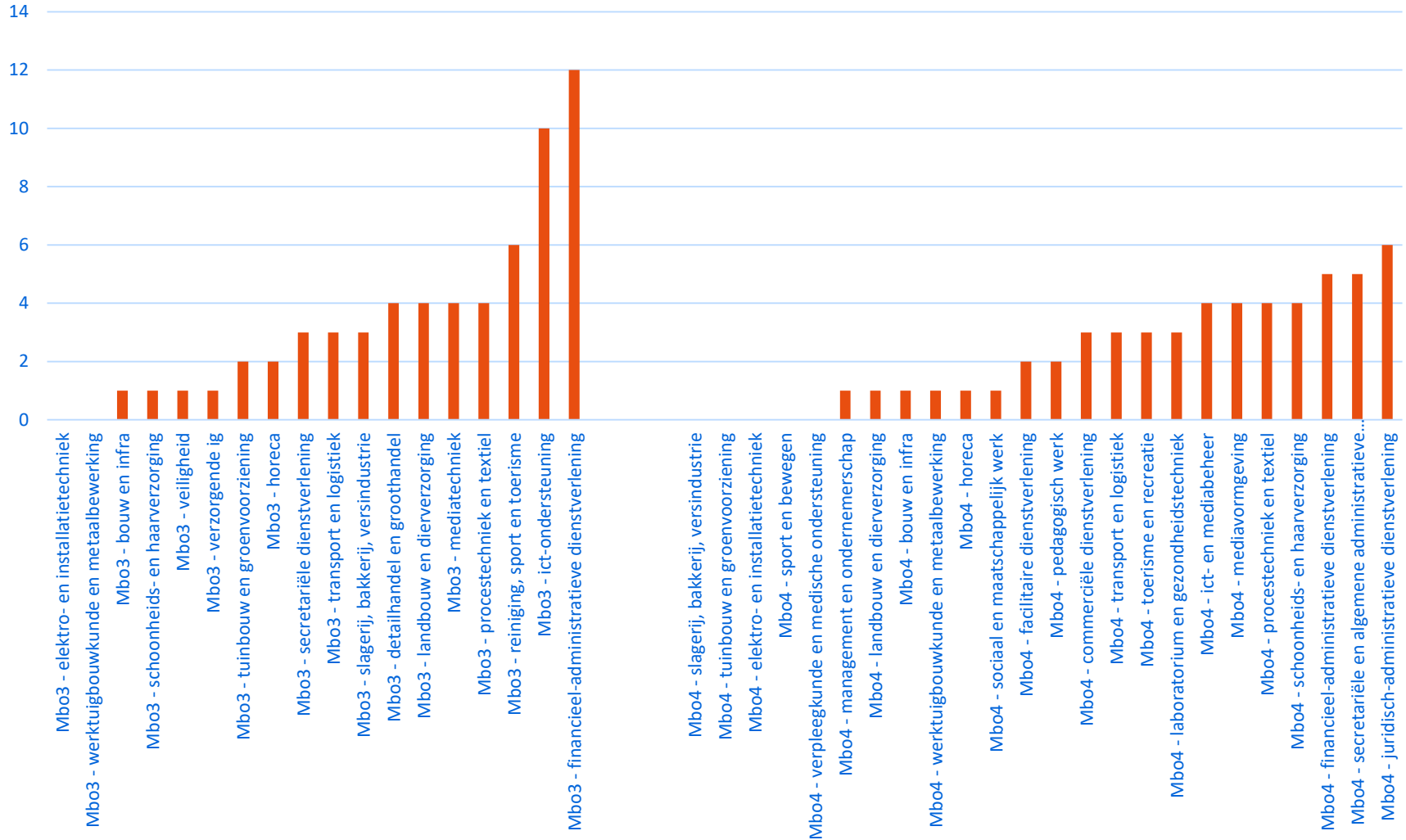
Huidige Arbeidsmarktsituatie: Data

- BVE-Monitor: CBS en ROA
 - Jaarlijkse enquête onder gediplomeerden van het mbo
 - Alle gediplomeerden worden benadert
 - Response: 25%
- Nationale Studenten Enquête (WO-Monitor): VSNU
 - 2 jaarlijkse enquête onder afgestudeerden van Masteropleidingen
 - Alle universiteiten doen mee
 - Response: 20%
- HBO-Monitor: ROA en Vereniging Hogescholen
 - Jaarlijkse enquête onder afgestudeerden van Ad-, Bachelor, Masteropleidingen
 - 95% van de hogescholen doen mee
 - Response: 40%

Indicatoren

- Werkloosheid
- Onder niveau werkzaam
- Spijt

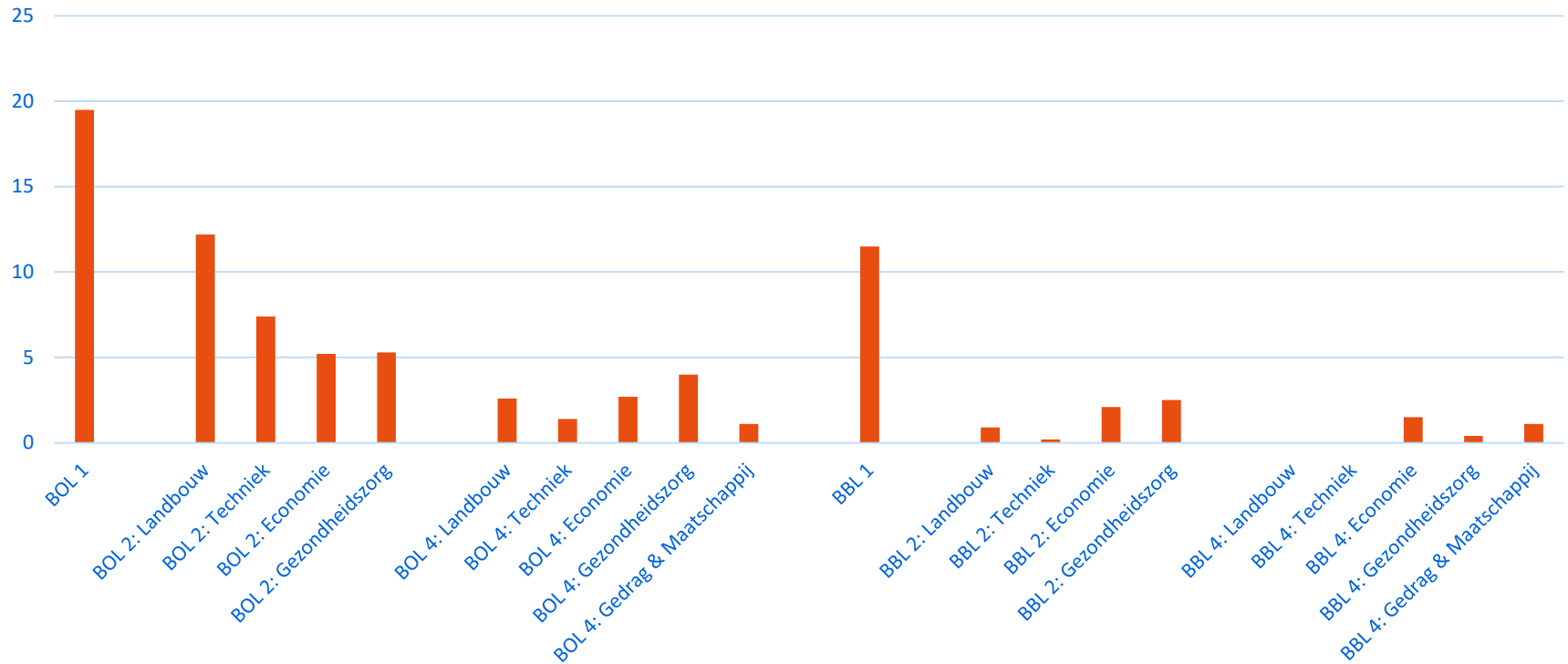
Werkloosheid MBO 3 en 4

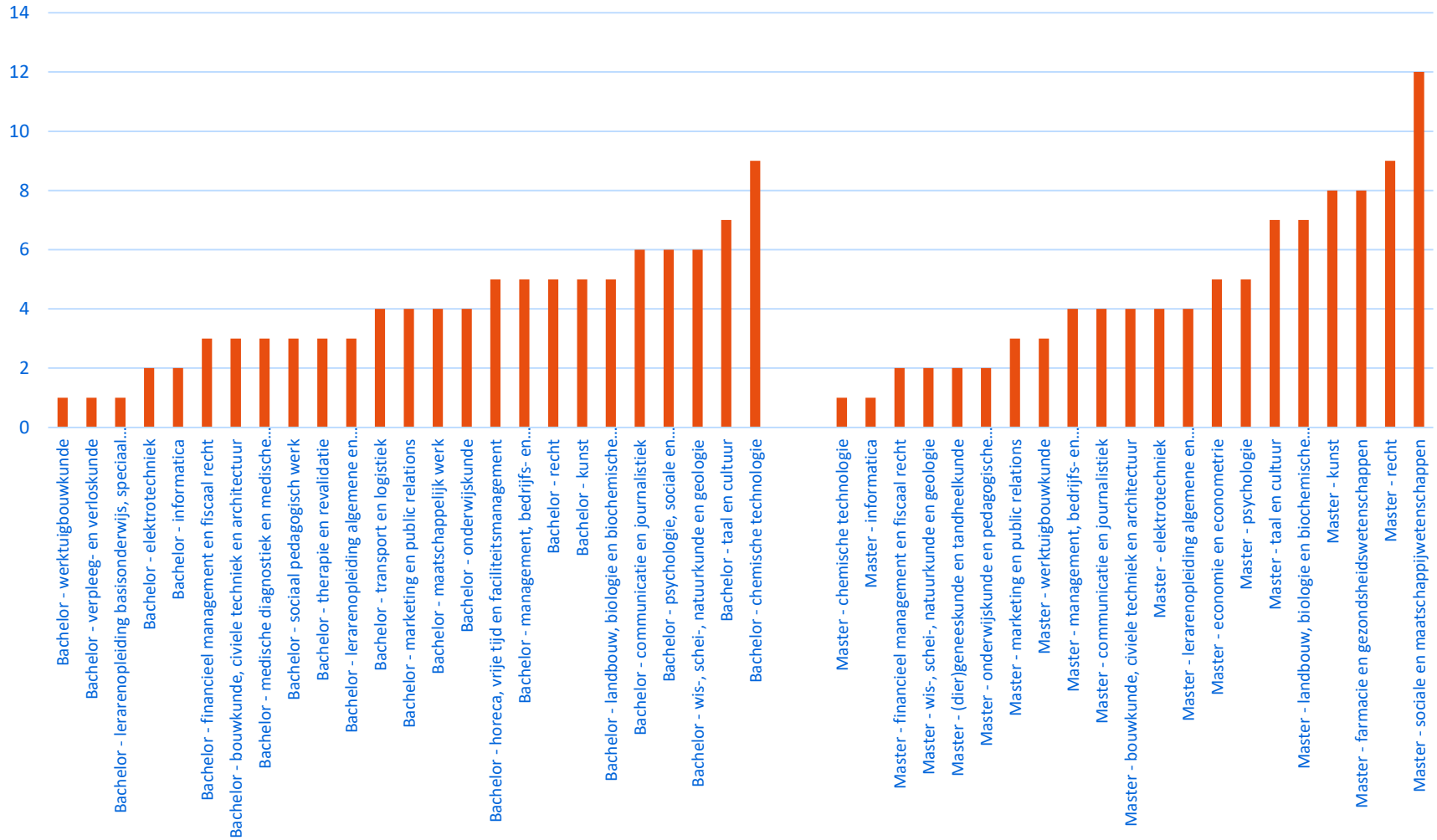
Grote kans op werkloosheid

Opleiding	%
Mbo4 - financieel-administratieve dienstverlening	5
Mbo4 - secretariële en algemene administratieve dienstverlening	5
Mbo3 - reiniging, sport en toerisme	6
Mbo4 - juridisch-administratieve dienstverlening	6
Mbo3 - ict-ondersteuning	10
Mbo3 - financieel-administratieve dienstverlening	12

Werkloosheid MBO

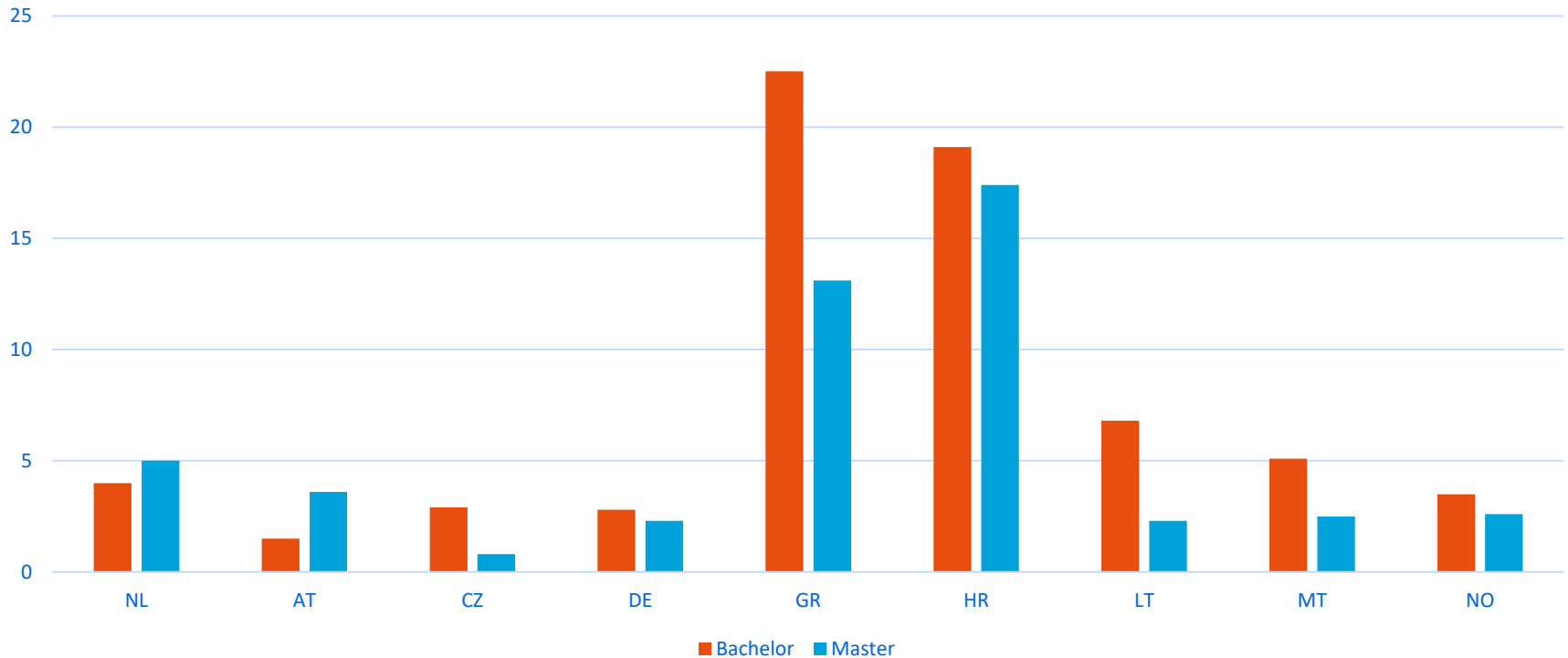
Werkloosheid: Bachelor en Master

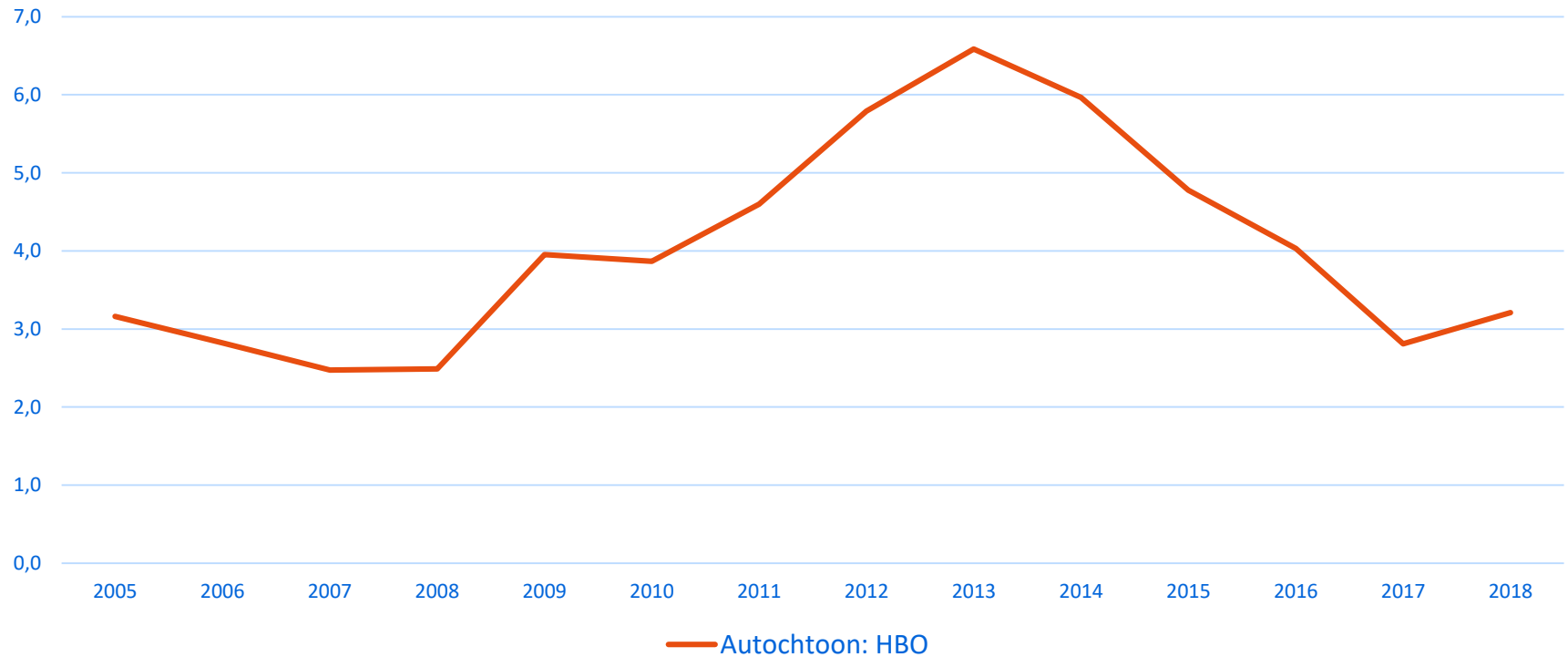
Grote kans op werkloosheid

Opleiding	%
BA - communicatie en journalistiek	6
BA - psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen	6
BA - wis-, schei-, natuurkunde en geologie	6
BA - taal en cultuur	7
MA - taal en cultuur	7
MA - landbouw, biologie en biochemische technologie	7
MA - kunst	8
MA - farmacie en gezondheidswetenschappen	8
BA - chemische technologie	9
MA - recht	9
MA - sociale en maatschappijwetenschappen	12

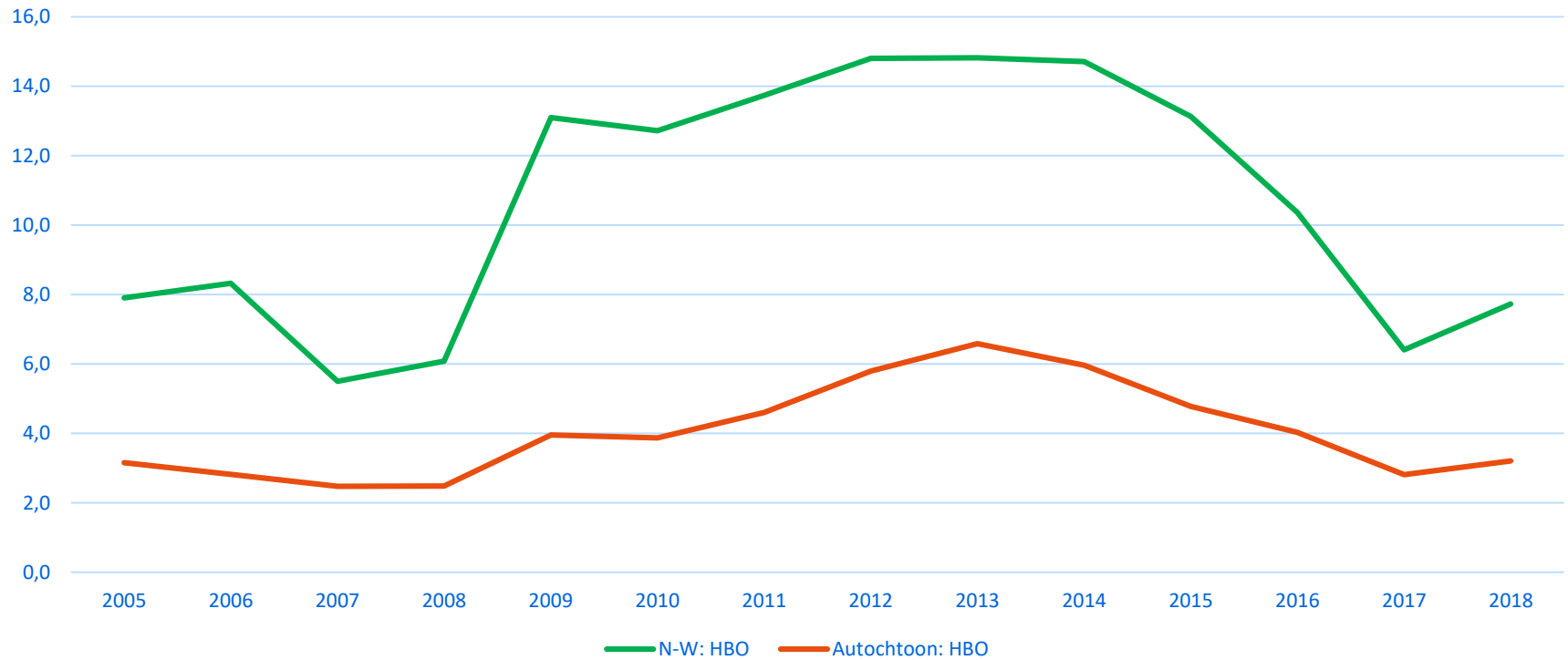
Werkloosheid: Bachelor en Master

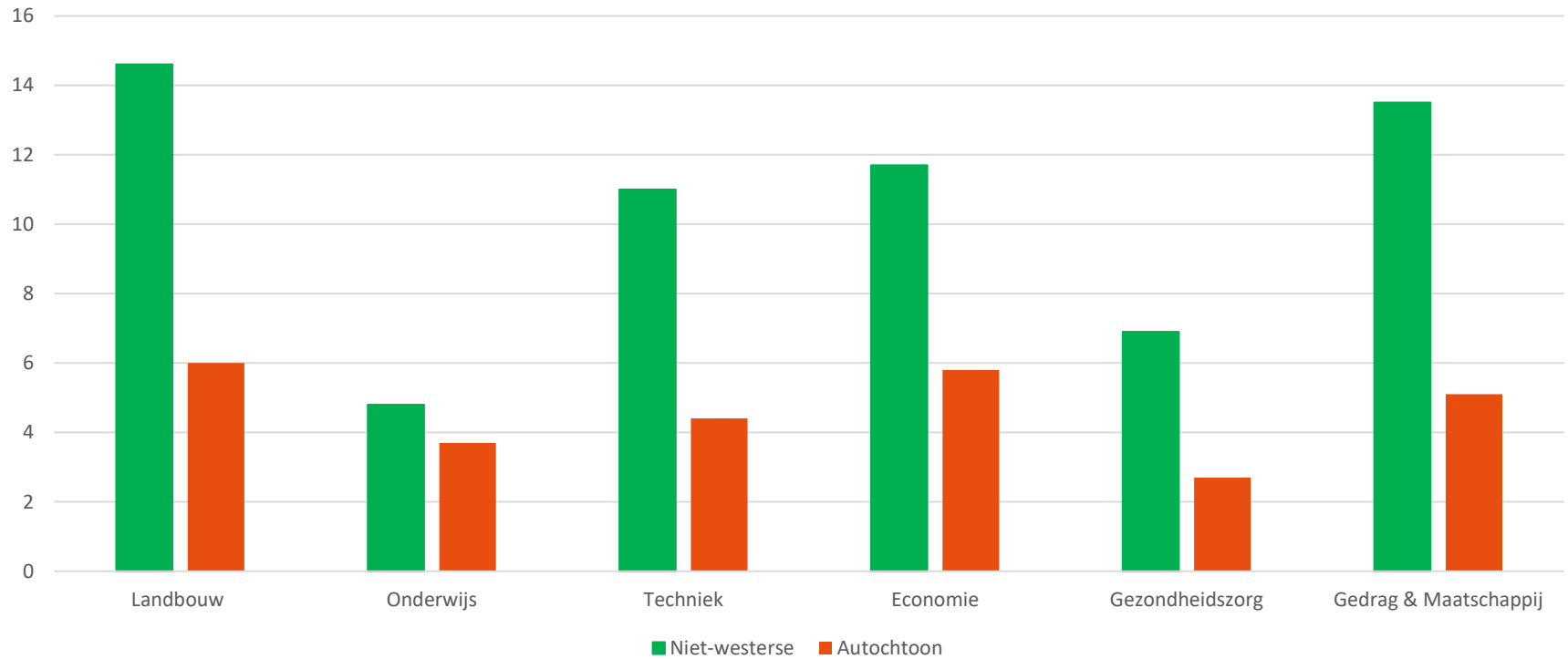
Werkloosheid 2005 - 2018

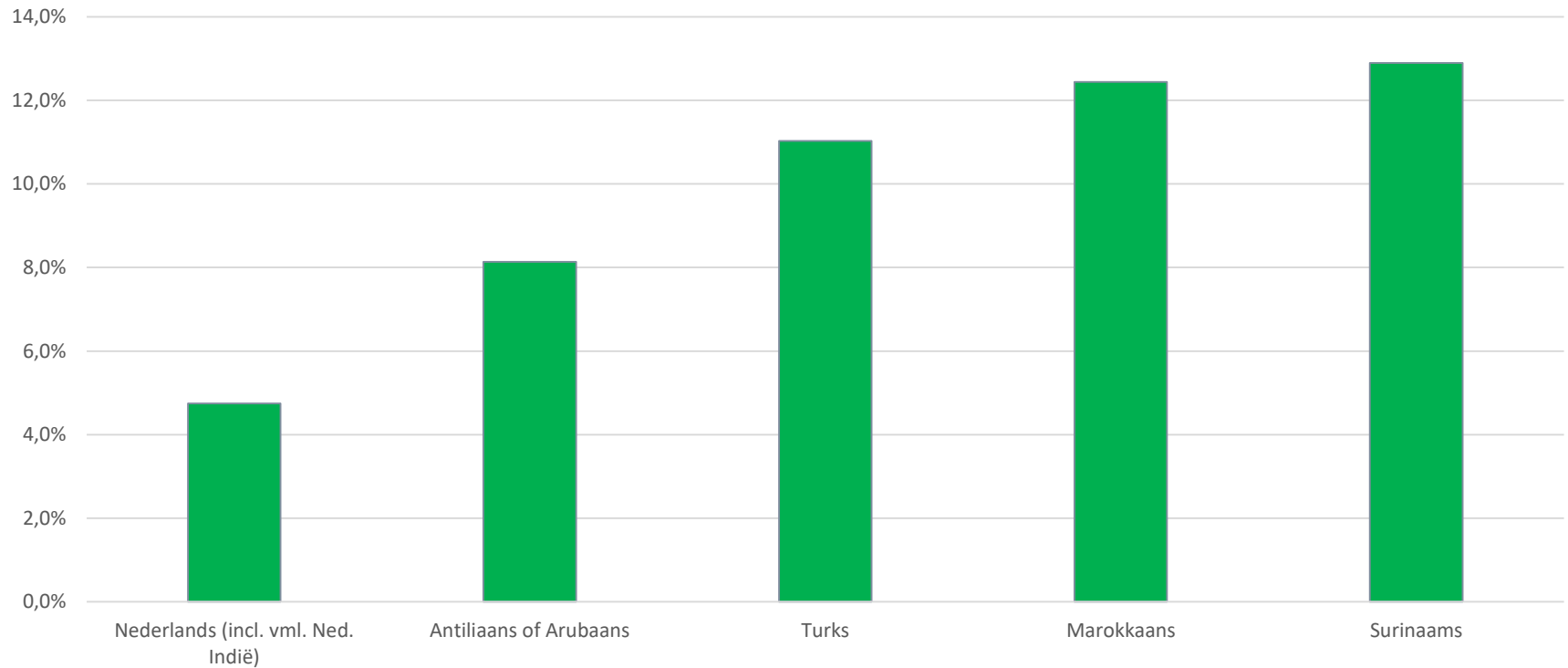
Werkloosheid: 2005 2018 HBO

Werkloosheid HBO 2014-2017

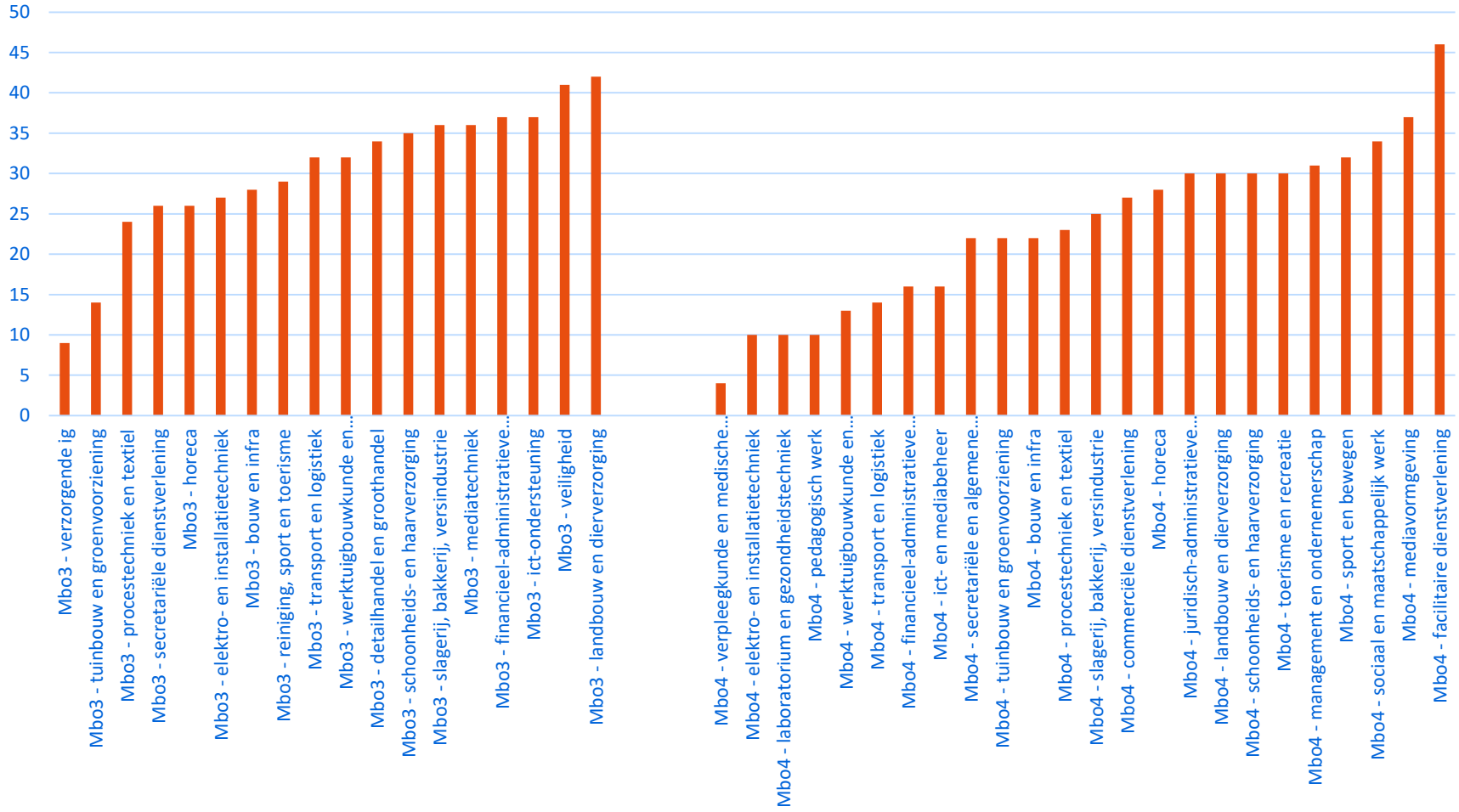
Werkloosheid HBO 2014-2017

Ongelijke kansen: Niet-westerse migranten

- **Bijbaan en/of extra studie activiteiten?** student met nw migratieachtergrond moet vaker eigen studie betalen en heeft vaker een 'niet functionele bijbaan' (draagt niet bij aan cv),
- **Facultatief aanbod = onmisbaar aanbod** extra (sollicitatie)trainingen zijn vaak facultatief en overdag. Aanbod bereikt daardoor niet de doelgroep (met zorgtaken, betaalt eigen studie/werkt, geen ondersteuning thuis), terwijl het juist voor deze doelgroep onmisbaar is.
- **Verskil in zoekmethode Linked-In** is belangrijk voor vinden van stage/werk. Std met NL achtergrond is makkelijker met zichzelf te presenteren, groter netwerk.
- **Opleiding ondersteunt te weinig/ koppeling aan bedrijven** Studenten die moeite hebben met stage (alleen), student is probleemeigenaar als er niet gereageerd wordt op sollicitaties.

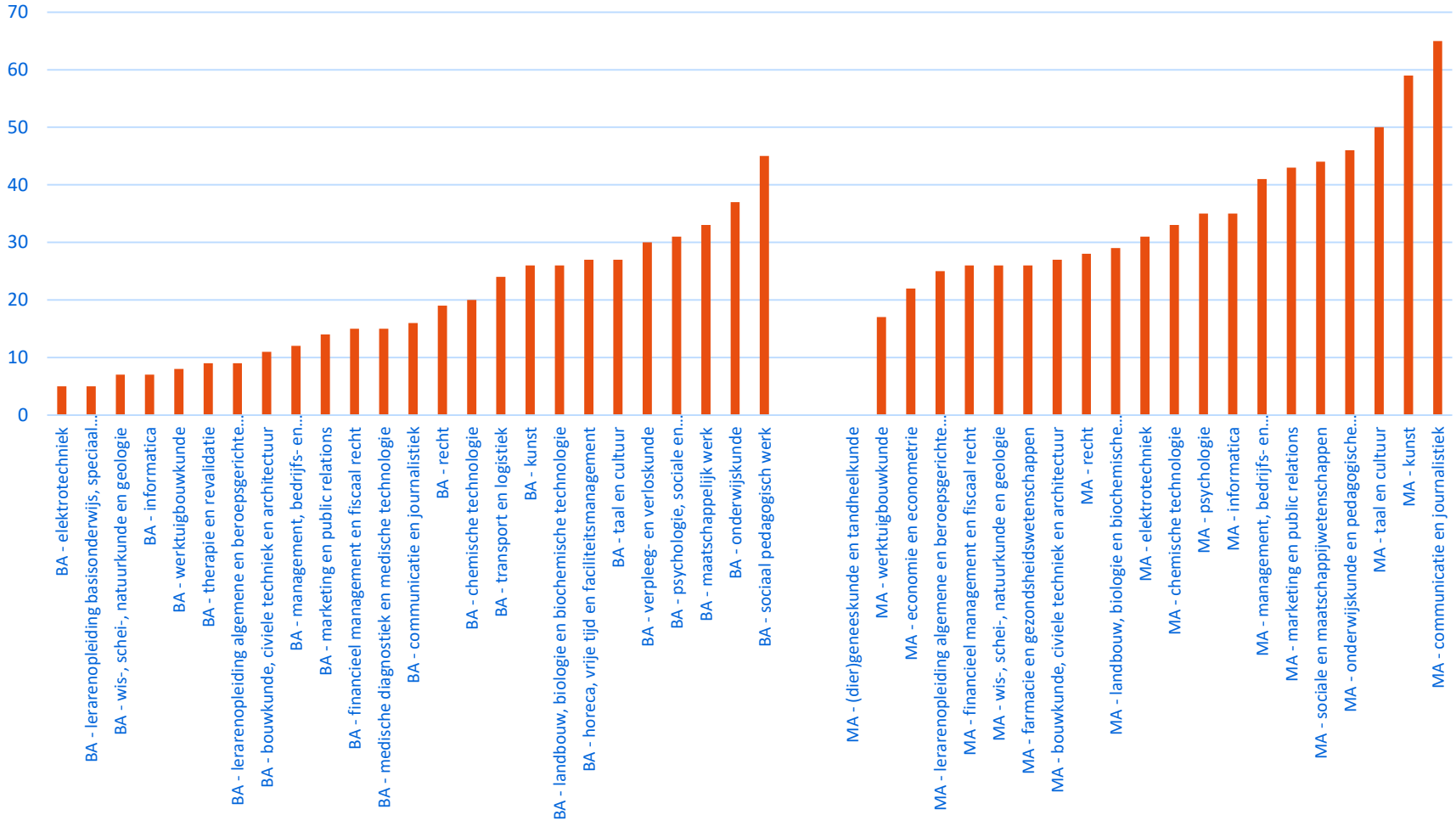
Onder eigen niveau werkzaam

Grote kans om onder niveau te werken

Opleiding	% onder niveau werkzaam
Mbo3 - detailhandel en groothandel	34
Mbo4 - sociaal en maatschappelijk werk	34
Mbo3 - schoonheids- en haarverzorging	35
Mbo3 - slagerij, bakkerij, versindustrie	36
Mbo3 - mediatechniek	36
Mbo3 - financieel-administratieve dienstverlening	37
Mbo3 - ict-ondersteuning	37
Mbo4 - mediavormgeving	37
Mbo3 - veiligheid	41
Mbo3 - landbouw en dierverzorging	42
Mbo4 - facilitaire dienstverlening	46

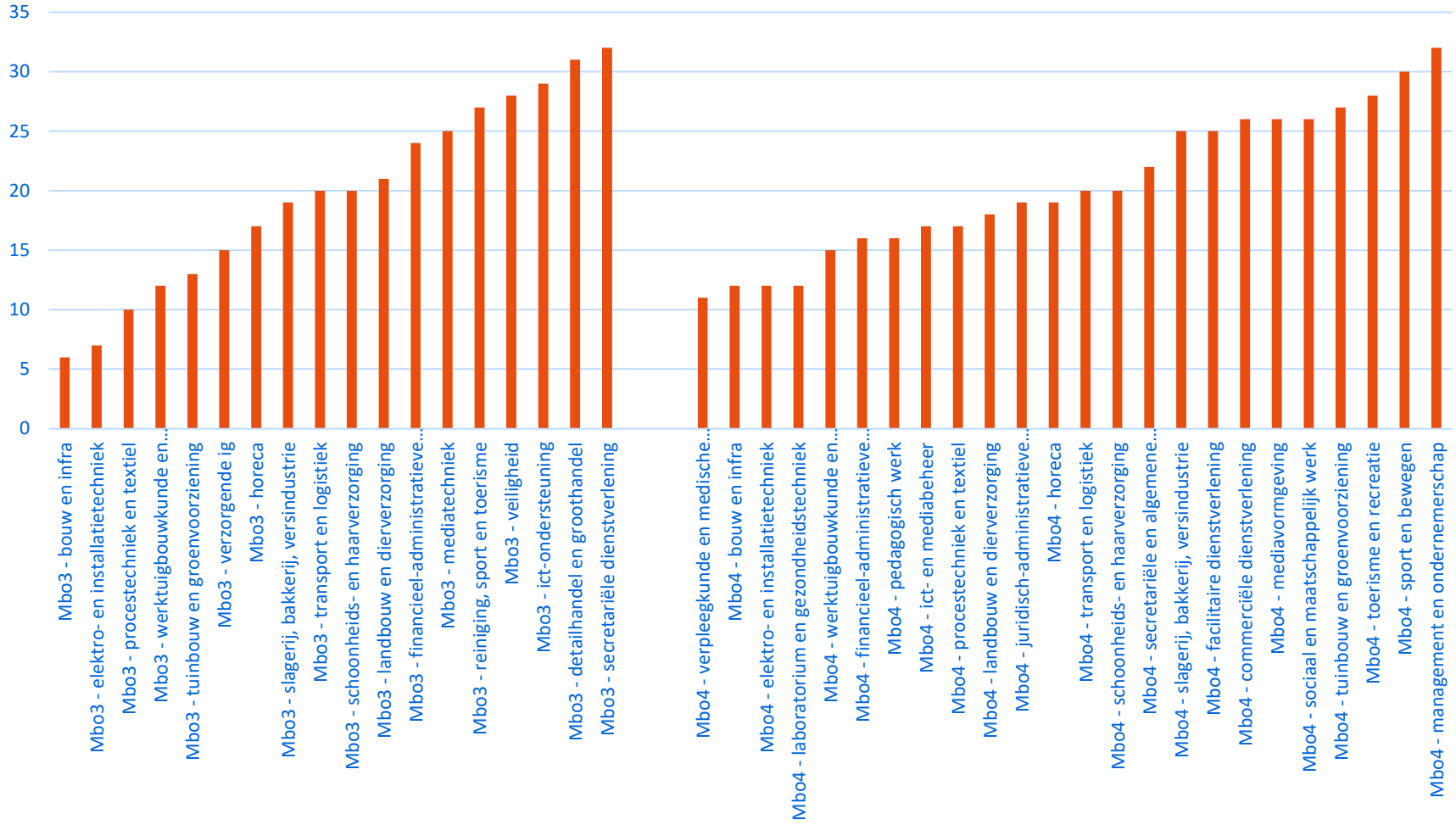
Onder eigen niveau werkzaam

Grote kans om onder niveau te werken

Opleiding	% onder niveau werkzaam
MA - psychologie	35
MA - informatica	35
BA - onderwijskunde	37
MA - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	41
MA - marketing en public relations	43
MA - sociale en maatschappijwetenschappen	44
BA - sociaal pedagogisch werk	45
MA - onderwijskunde en pedagogische wetenschappen	46
MA - taal en cultuur	50
MA - kunst	59
MA - communicatie en journalistiek	65

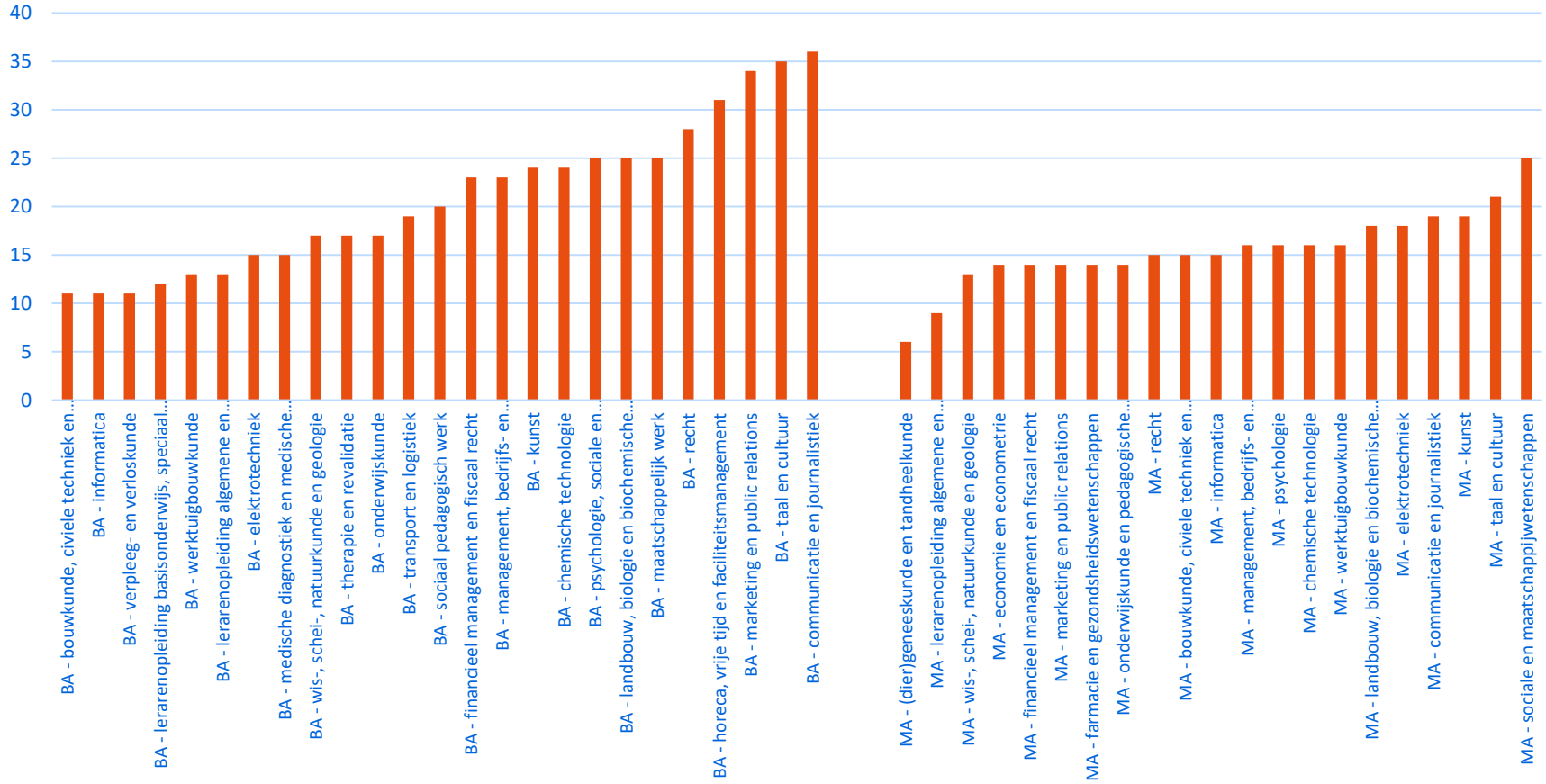
Spijt van opleidingskeuze

Grote kans om spijt te hebben

Opleiding	% Spijt
Mbo4 - mediavormgeving	26
Mbo4 - sociaal en maatschappelijk werk	26
Mbo3 - reiniging, sport en toerisme	27
Mbo4 - tuinbouw en groenvoorziening	27
Mbo3 - veiligheid	28
Mbo4 - toerisme en recreatie	28
Mbo3 - ict-ondersteuning	29
Mbo4 - sport en bewegen	30
Mbo3 - detailhandel en groothandel	31
Mbo3 - secretariële dienstverlening	32
Mbo4 - management en ondernemerschap	32

Spijt van opleidingskeuze

Grote kans om spijt te hebben

Opleiding	% Spijt
BA - kunst	24
BA - chemische technologie	24
BA - psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen	25
BA - landbouw, biologie en biochemische technologie	25
BA - maatschappelijk werk	25
MA - sociale en maatschappijwetenschappen	25
BA - recht	28
BA - horeca, vrije tijd en faciliteitsmanagement	31
BA - marketing en public relations	34
BA - taal en cultuur	35
BA - communicatie en journalistiek	36

Wat moet je kunnen op de arbeidsmarkt?

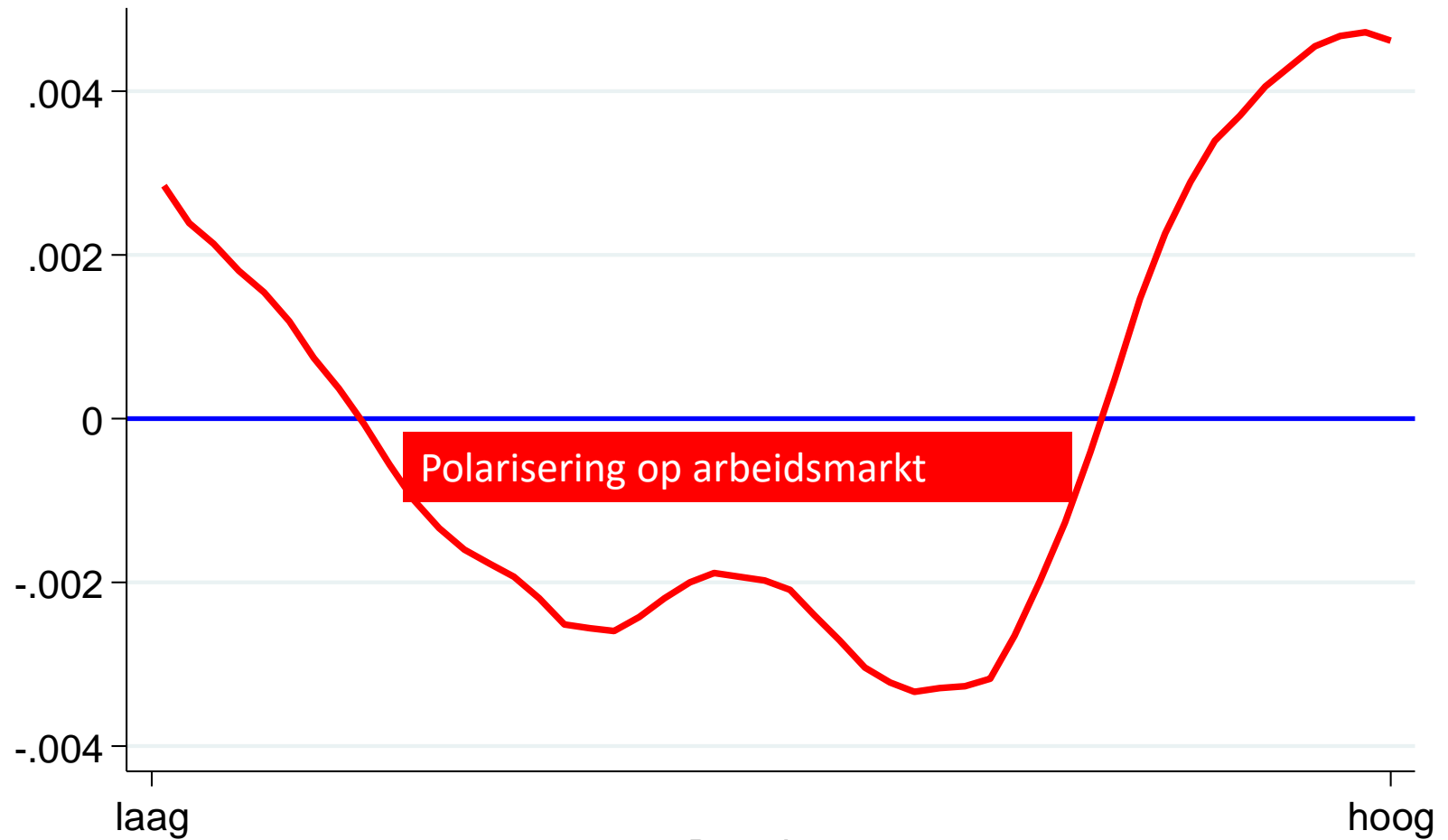

WE WANT YOU!

Trends

- Polarisering op arbeidsmarkt
- Upgrading
- Digitalisering
- Globalisering
- Flexibilisering

Verandering werkgelegenheidsaandeel in beroepen naar loonniveau 1996-2016

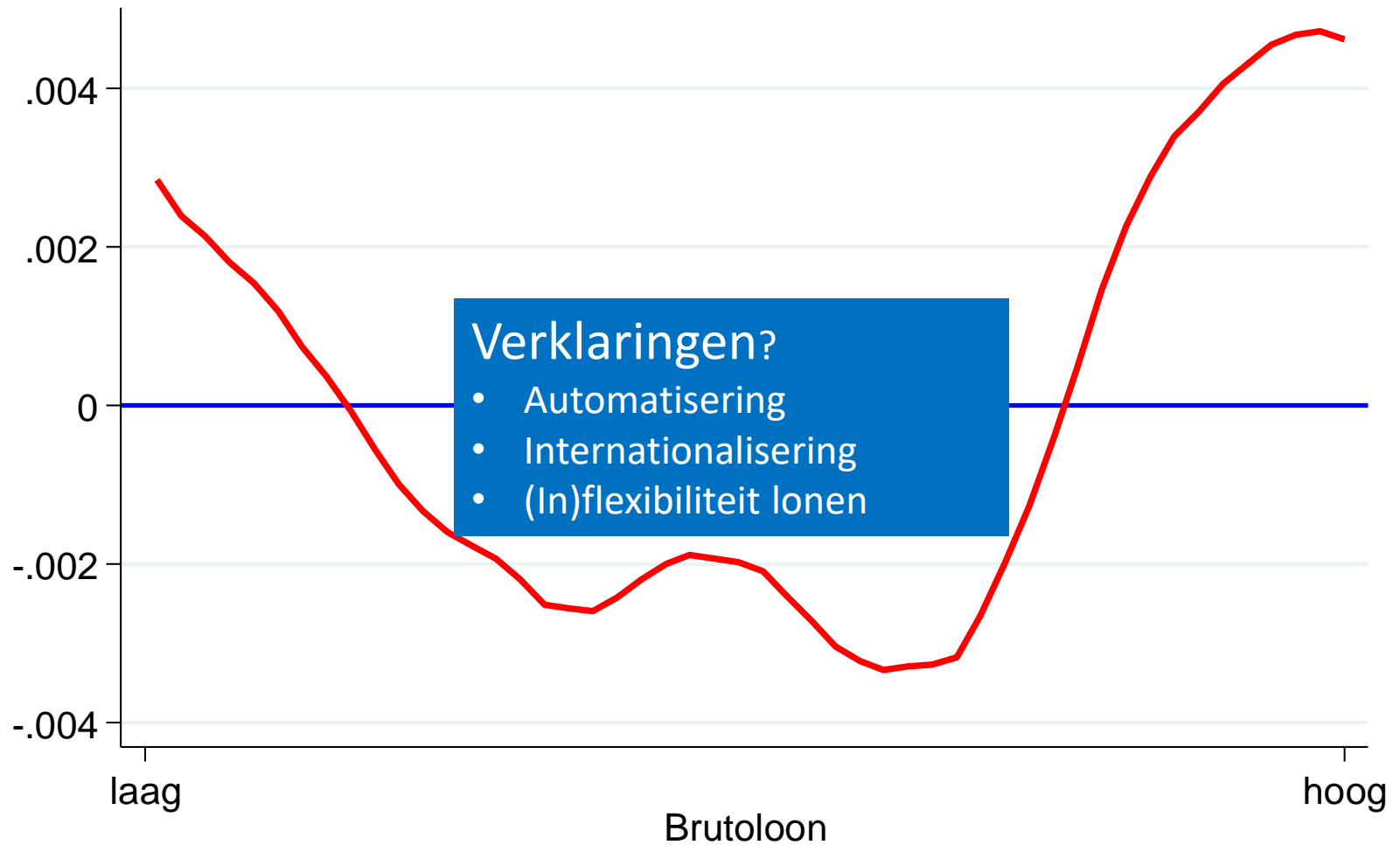

niet-routinematige handmatige taken

routinematige handmatige taken

niet-routinematige cognitieve taken

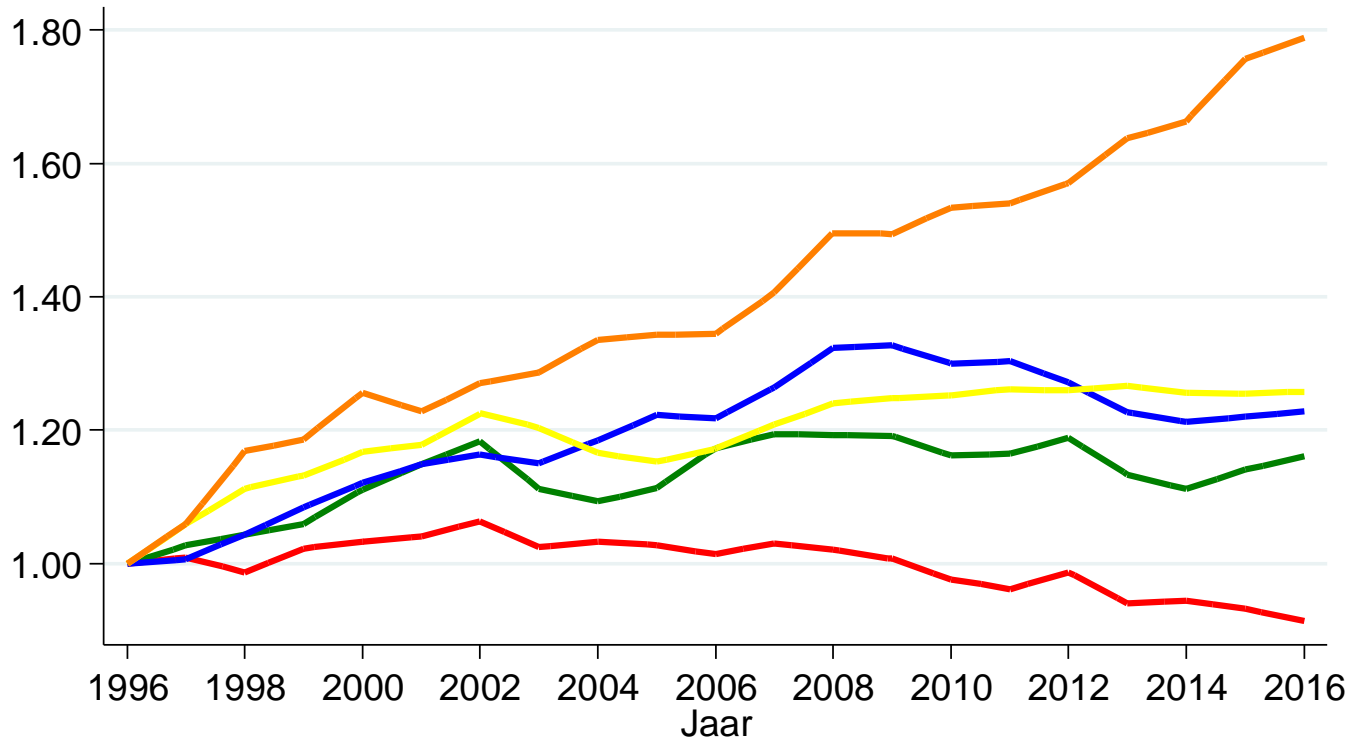
Verandering werkgelegenheidsaandeel in beroepen naar loonniveau 1996-2016

Bron: EBB, SSB

Upgrading:

sterke groei in beroepen met hoog niveau van probleemoplossend vermogen

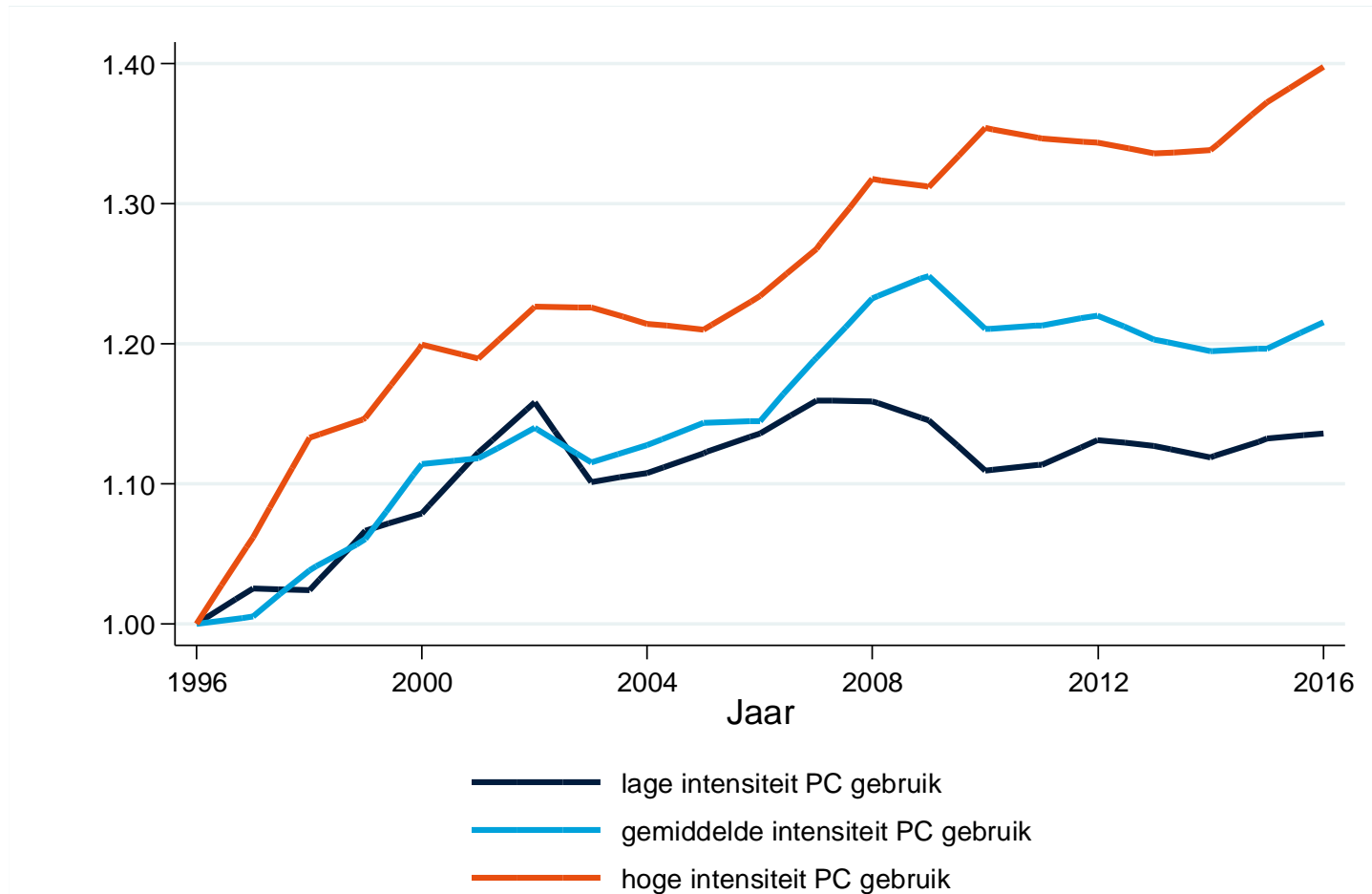
laag niveau probleemoplossend vermogen
3de kwintiel
hoog niveau probleemoplossend vermogen

2de kwintiel
4de kwintiel

Bron: EBB, PIAAC

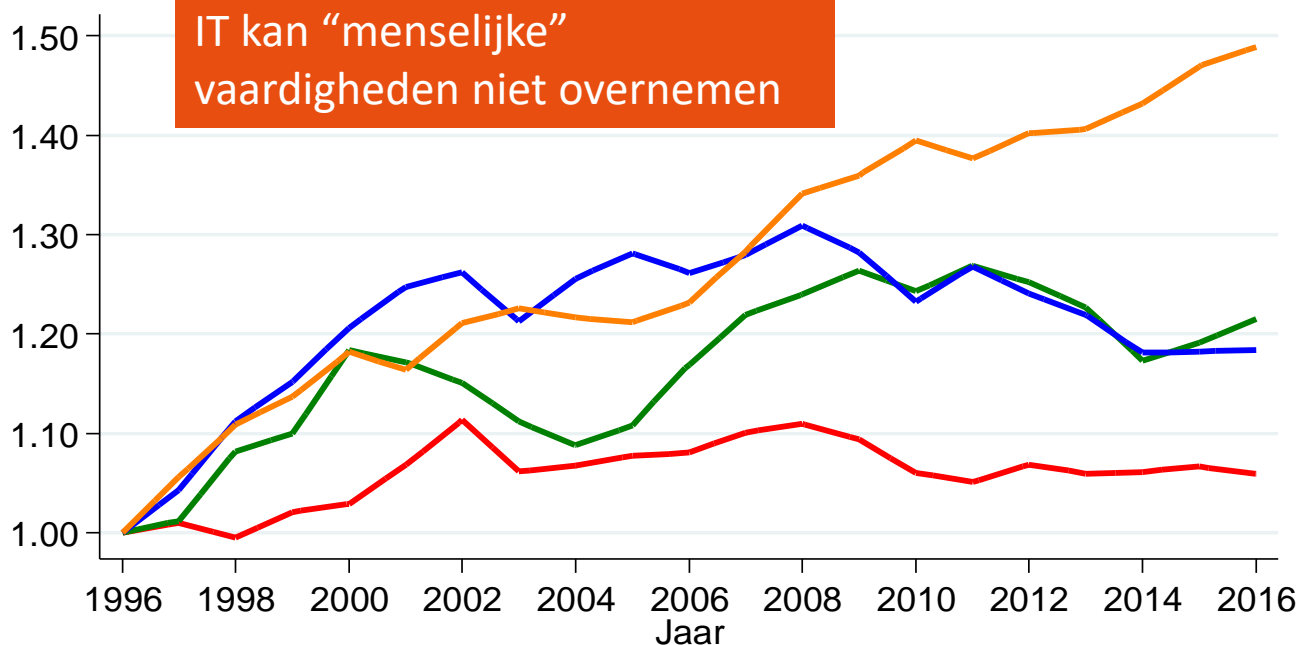
Digitalisering:

Sterke groei in beroepen met een hoge intensiteit in PC gebruik

Bron: EBB, PIAAC

Combinatie van vaardigheden: probleemoplossend vermogen & interpersoonlijke vaardigheden

- laag probleemoplossend / laag interpersoonlijke skills
- laag probleemoplossend / hoog interpersoonlijke skills
- hoog probleemoplossend / laag interpersoonlijke skills
- hoog probleemoplossend / hoog interpersoonlijke skills

Bron: EBB, PIAAC, NSS

Globalisering

- Afgestudeerden werken in toenemende mate in een internationale, sterk competitieve omgeving.
- Dit geldt ook voor degenen die in Nederland werkzaam zijn.
- HO is meer internationaal geworden, maar de wereld daarbuiten nog veel sterker.
- Gaat niet alleen over talenkennis, maar ook om interculturele vaardigheden.

Flexibilisering

- Afgestudeerden geconfronteerd met onzekere omgeving.
- Vermogen om te gaan met veranderingen en onzekerheden, vermogen nieuwe dingen te leren en 'employable' te blijven.
- Flexibiliteit wel nodig, maar niet altijd beloond: meer 'verzekeringsspolis' voor onzekere tijden.
- Strategische vaardigheden, innovatieve vaardigheden, of ondernemersvaardigheden belangrijker om pro-actief met onzekerheid om te gaan.

Professionele expertise

- Professionele expertise is de motor achter arbeidsmarktsucces.
- Combinatie van: vakkennis en algemene academische vaardigheden (Probleemoplossend vermogen).
- Zonder 'content' geen ontwikkeling van algemene academische vaardigheden mogelijk, maar deze laatste zijn essentieel voor transfer.

Wat geef je mee aan jongeren

- Studiekeuze:
 - Bepaald vakkennis
- Werkervaring tijdens studie:
 - Relevant dwz gerelateerd aan studie
- Buitenlandervaring
 - Signaleert persoonskenmerken
- Cijfers
 - Werkgevers willen geen zesje cultuur

De arbeidsmarkt tot 2024

De studiekeuze

Arbeidsmarktprognoses

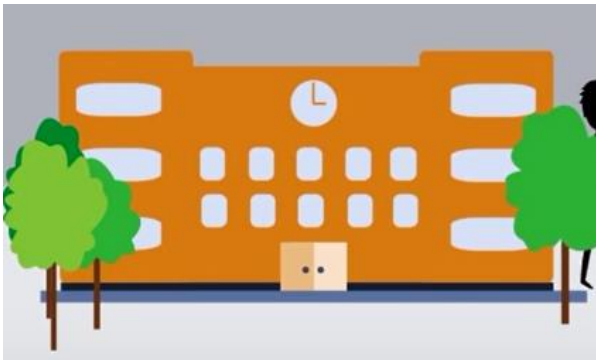
Aanbod

Vraag

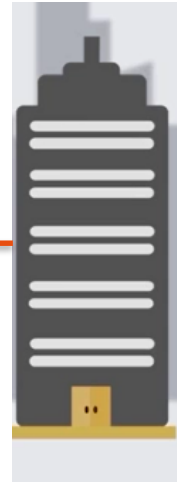

Arbeidsmarktprognoses

Vraag

Aanbod

Ruime arbeidsmarkt

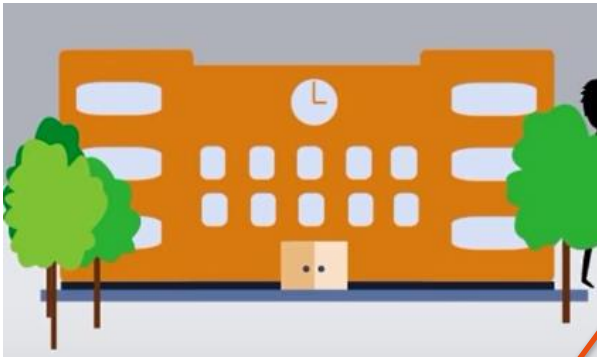
Vraag

Veel aanbod:

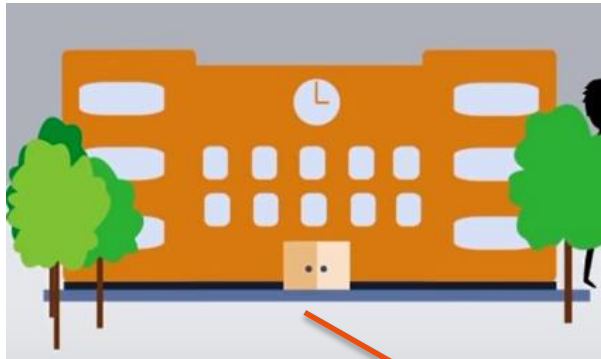
- Hogere werkloosheid
- Lagere lonen

Aanbod

Krapte op de arbeidsmarkt

Aanbod

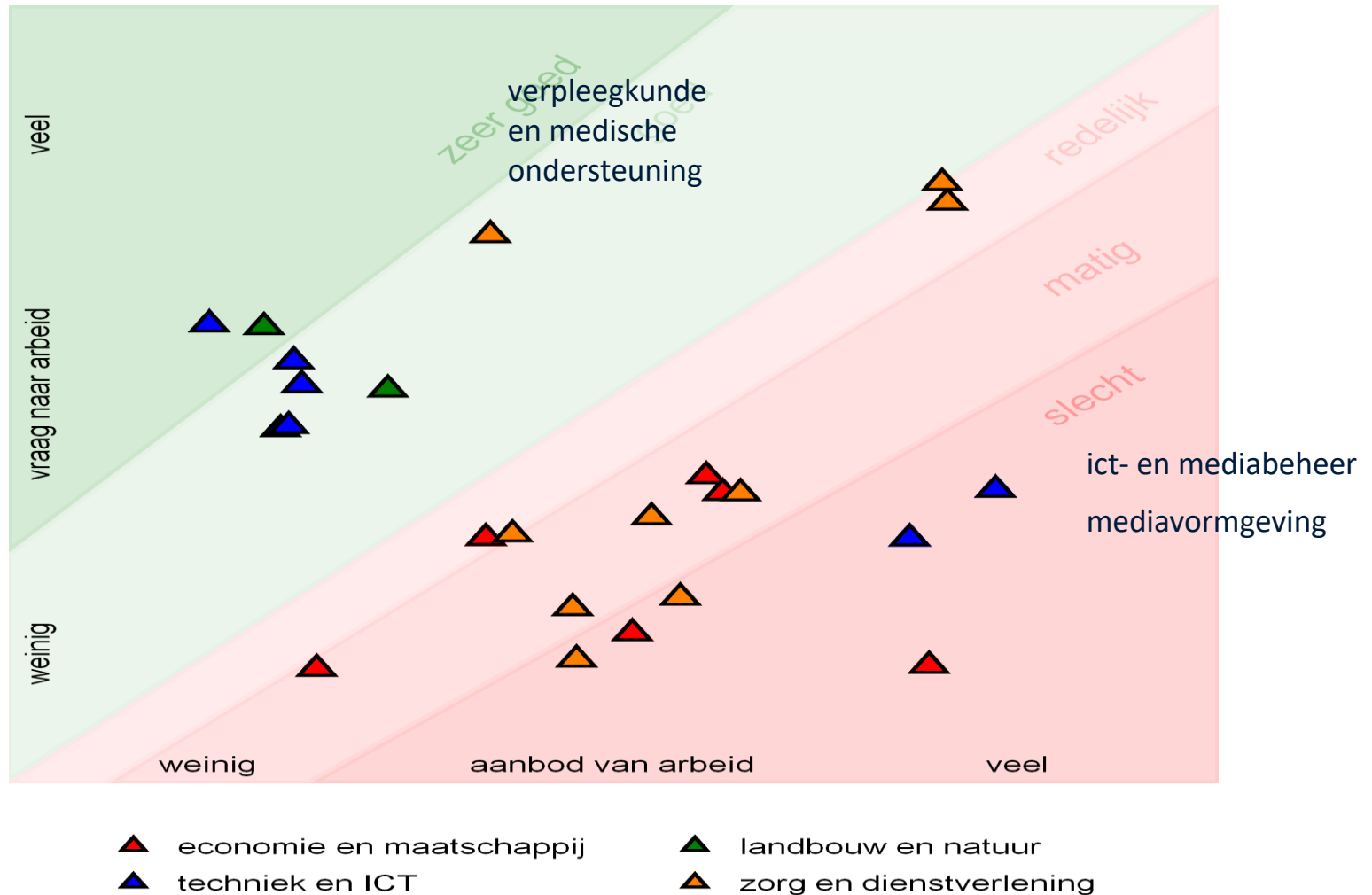
Vraag

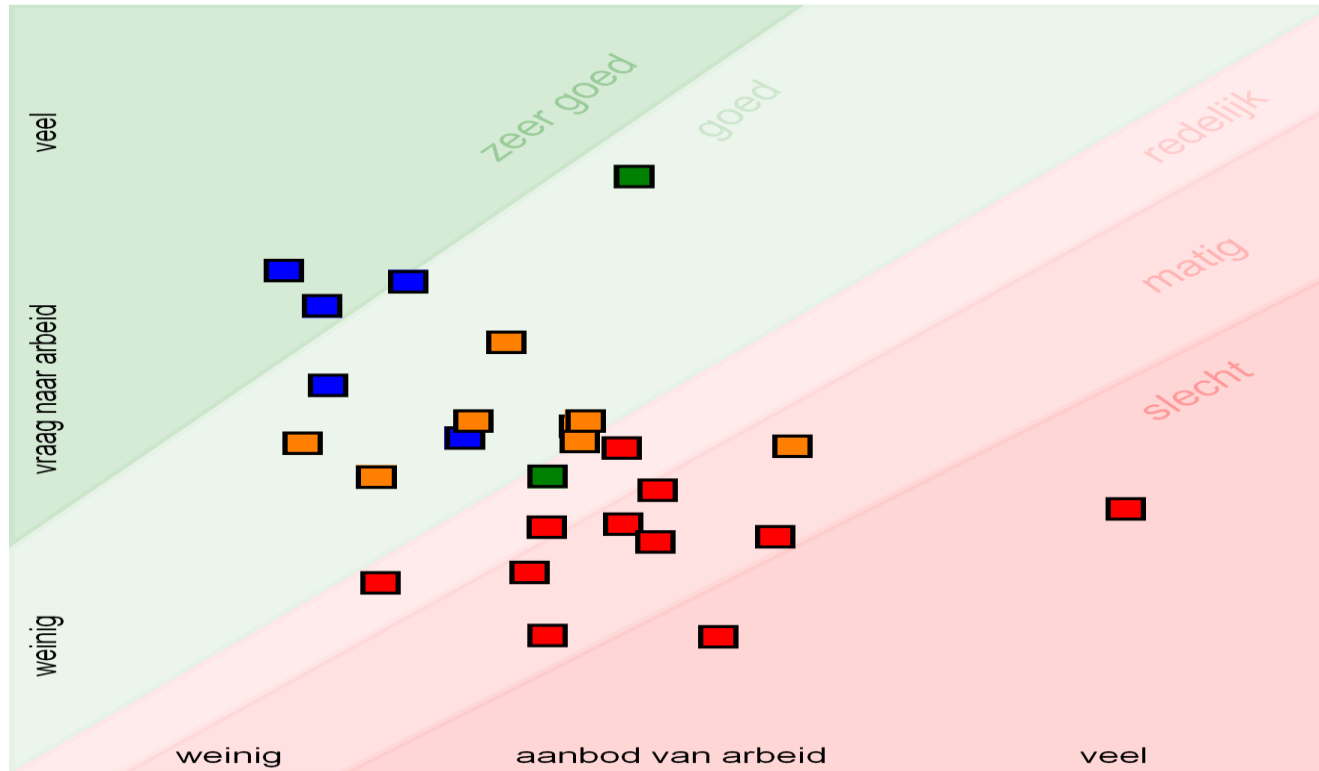
Weinig aanbod:

- Lagere werkloosheid
- Hogere lonen

MBO Niveau 4

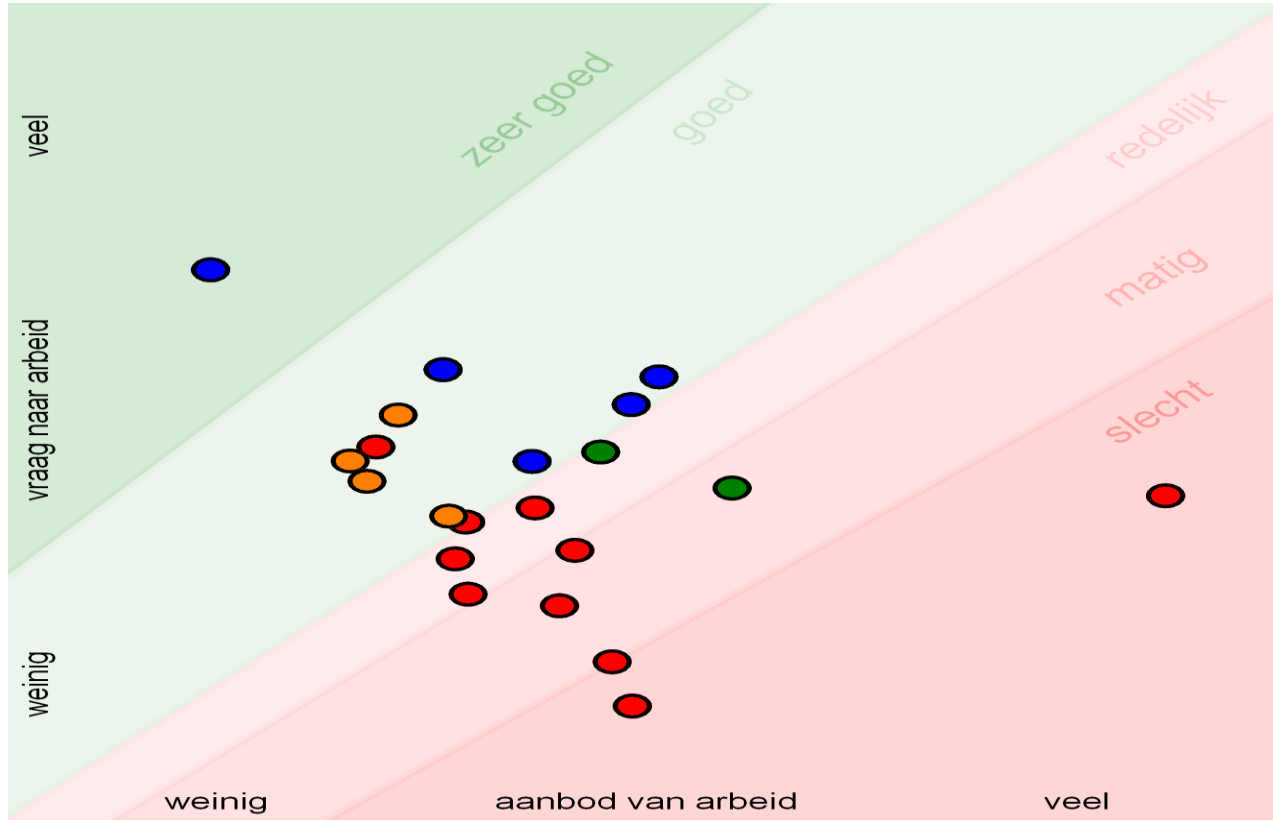
Bachelor

■ economie en maatschappij
■ techniek en ICT

■ landbouw en natuur
■ zorg en onderwijs

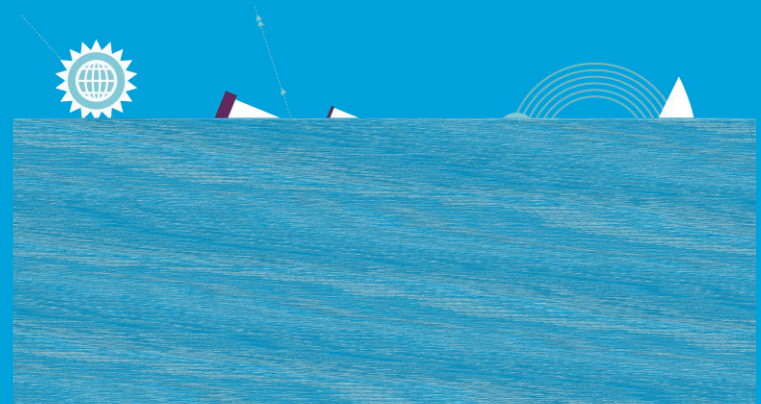
Master

- economie en maatschappij
- techniek en ICT

- landbouw en natuur
- zorg en onderwijs

Een opleiding kies je met je hart én je verstand

Informatie

- Laat studenten kennis maken met informatie over arbeidsmarkt
- Laat ze informatie verzamelen en met informatie werken
- Laat ze informatie ook kritisch interpreteren

- Studiekeuze 123
- Keuzegids
- Website ROA

- Doelstelling: Laat ze goed geïnformeerd hun keuze maken

Weer weten

- <https://roaststatistics.maastrichtuniversity.nl/>
- C.meng@maastrichtuniversity.nl